

Bunlardan bazıları aşağıda verilmektedir :

— Tarihin en büyük insansız uzay keşfi projesinde 10.000'den fazla Amerikalı çalışmaktadır. Merihte hayat emaresi olup olmadığını tesbit edebilmek üzere Merih yüzeyine iki modern otomatik araç indirecek Viking uçuşu yer alacaktır. Aylarca sürececek bir gezi için iki Viking aracı 1975 te dünyadan fırlatılacak, daha sonra Merih yörüngesine girecekler ve her biri paraşütle Merih yüzeyine yumuşak birer iniş yapacak iki iniş modülünü fırlatacaklardır.

— 1975 ortalarında yapılmak üzere kararlaştırılan ortak insanlı uzay uçuşu Apollo-Soyuz Deneme Projesi için hazırlıklarda bulunmak üzere Birleşik Amerika uzay mühendisleri 1973 için Sovyetler Birliğini ziyarete devam edecek ve Sovyet mühendisleri de Birleşik Amerika ben-

zeri ziyaretlerde bulunacaklardır. Uçuşa katılacak Amerikalı astronotlar ile Sovyet kozmonotlar da eğitim için birbirlerinin ülkelerini ziyaret edecekler.

— 1976 yılında ilk deneme uçuşları ile 1978 yılında yörüngedeki ilk uçuşlarını yapacak olan Birleşik Amerika Uzay Taksisi ile ilgili plan çalışmaları ve model denemeleri 1973'te devam edecektir. Tekrar tekrar kullanılabilir olan Uzay Taksisinin insanlı uzay uçuşu harcamalarını geniş çapta azaltacağı tahmin edilmektedir. Bu Uzay Taksisi modern bir jet yolcu uçağının içine benzer bir kabinde astronot olmayan kişileri de uzaya götürebilecektir.

Bu projeler başarılı olduğu takdirde, NASA Direktörü Dr. James C. Fletcher'in insanlı ay inişleri olmadan bile 1970 yılları uzay faaliyetlerinin 1960'lardaki kadar heyecan verici olacağı yolundaki tahmini doğru çıkacaktır.

USIS'ten

HAVADAN ATILAN MAYINLAR

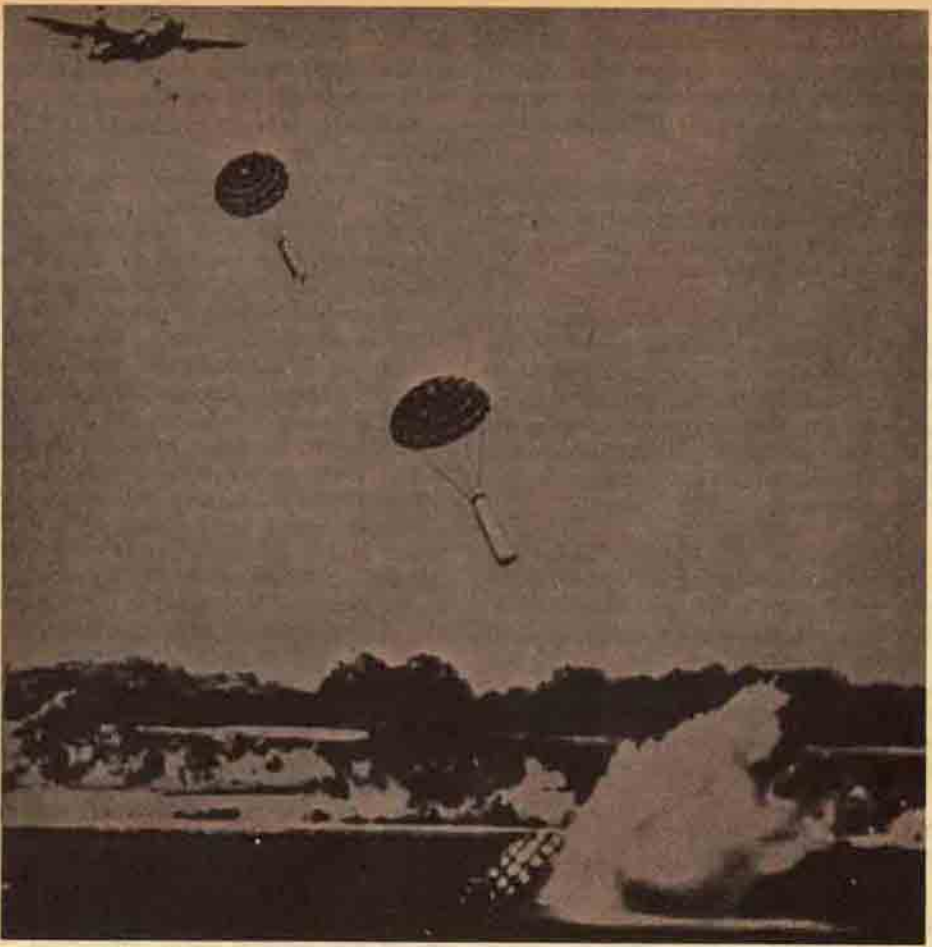
Mayınlar çok nazik şeylerdir, âni ve sert bir hareket onların derhal patlamalarına sebep olabilir. Hattâ onun dünyanın manyetik alanında dönmesi bile ateşleyici mekanizmasını işletebilir. Mayın patlar ve bir ton patlayıcı madde yangın kulesi kadar bir su sütununun havaya yükselmesine sebep olur.

Başka mayın tipleri de sese karşı tepki gösterirler. Olağanüstü mikrofonları devamlı bir surette yaş çevrelerini dinler ve gemi usukurunun çıkardığı sese benzeyen bir ses yakalamaya çalışırlar, çünkü onlar bu seslere göre önceden programlandırılmışlardır.

Modern deniz mayınları son derecede karışık elektronik iç yapısı olan şeytani robotlardır. O eski şamandıra tipi deniz yüzeyinden bir kaç metre derinde demirlenen ve bir demir kablo üzerinde asılı duran mayınların İkinci Dünya Savaşından sonra artık modaları geçmiştir.

Eskiden mayın tarayıcılar büyük bir cesaretle bunların arasına atılır ve özel makaslarıyla mayınların kablolarını keserlerdi, serbest kalan mayınlarda su yüzeyine çıkar ve bir kaç top atışı ile rahatça denizin dibine gönderilirdi.

Bu mayınlar bugün artık sinemalardan başka bir yerde pek görülemez. Amerikalıların Kuzey Vietnam kıyılarına attıkları mayınlar ise, çok akıllıca düşünülmüş teknik bakımından çok ileri şeylerdir. Bunlarda kesilecek demir kablo yoktur. «Dip mayınları» adı verilen bu tiplerde ne demirleme tertibatı ne de kablo bulunmaz. Onlar basitçe saçtan yapılmış ve tepelerine kadar patlayıcı maddelerle doldurulmuş şekilsiz kaplardır ve adından da anlaşılacağı gibi denizin dibine bırakılır, yalnız burada denizin derinliği 40 metreden fazla olmamalıdır. Dip mayınların asıl inceliği ateşleme mekanizmalarındadır.



Eski mayınlar kendilerine çarpan yabancı bir cisim tarafından ateş alır ve patlarlardı. Oysa dip mayınlar hiç bir surette bir gemi ile temasa gelmezler. Onlar uzaktan ateş alırlar. Bu yüzden onlar denizin dibinde balçıklı zeminin herhangi bir yerinde gömülü dururlar; içlerinde eski mayınların kapsadığı 350 kg patlayıcı maddeye karşı bir tona yakın patlayıcı madde vardır, çünkü bunların su içinde görünmesine ihtiyaç yoktur. Balçık içinde onları bulmak oldukça güçtür, dışarıya çıkarmak ise daha da güçtür.

Bu «Güzel» buluşlar İkinci Dünya Savaşı'nın başında İngilizlere binlerce tondan fazgemiyeye mal olmuştu. Herzaman olduğu gibi yeni silâhların geliştirilmesinde önde bulunan Alman Silâhlı Kuvvetleri gece gündüz durmadan İngiltere kıyılarına, Taymis ağzına manyetik mayınlar atıp durmuştu, bunlar o zamana kadar bilinmeyen ilk «dip mayınlar»dı.

İngilizler ilk anda şaşırdılar ve aylarca bilmedikleri bir muamma karşısında kaldılar, 1939 Kasımında Alman pilotları yanlışlıkla bir kaç manyetik mayını kumsallara atıverince, işin esrar dolu tarafı da çözülmüş oldu.

Aradan geçen zaman içinde savunma uzmanları uzaktan ateş alan mayınlara karşı koymak için ilginç birçok şeyler düşündüler. Gerçi onların yerini bulup denizden çıkarılmalarına imkân yoktu, fakat onları «aldatmak» kabildi. Esas düşünce şuydu: Deniz dibinde habersiz bekleyen mayına gemi yerine başka bir «yem» göndermek ve onun zamanından önce patlamasını sağlamaktı, tabii emin bir uzaklıkta.

● Çelik gemilerin kendi manyetizmlerinin etkisine kapılarak ateş alan manyetik mayınlarda gemi manyetizmini «taklit eden» bir elektrik akım kablosu onları çekmekte ve böylece gemiyi kurtarmaktadır.

● Geminin uskurunun çıkardığı sesin etkilendiği akustik tertibatlı ateşleme mekanizmalarında ise, uskurun suya çarparken çıkardığı tipik sesi taklit eden bir gürlü şamandırası bu işi görmekte gemileri kurtarmaktadır.

Yalnız üzerlerinden geçen bir geminin basınç alanının etkilediği basınçla işleyen ateşleme mekanizmalarında şu anda hiç bir şeyin faydası olmamaktadır.

«Soldat Und Technik» adındaki askeri dergi bu hususta şunları yazmaktadır: «Bunun sebebi çok basittir, gemilerin meydana getirdiği basınç alanlarını taklit edebilmek için hemen hemen onların büyüklüğünde, yani 1000 tondan büyük teknelere ihtiyaç vardır ki, bunları da her tarafa götürmeğe imkân yoktur.»

Biricik tedbir olarak dergi, fiçılar lâstik ve mantarla batmaz bir duruma getirilen ve makinelerini üst güvertede taşıyan özel gemiler tavsiye etmektedir, ki bu durumda onlara pek fazla bir şey olmasına imkân yoktur. Bu tekneler ciddi bir durumda mayından şüphe edilen sularda dolaştırılır ve basınçla çalışan mayınların patlamasını sağlarlar. Yalnız bu

Basınçla Çalışan Mayınlardan Herkes Korkuyor :

Bilginler basınçla çalışan mayınlara karşı şu ana kadar herhangi bir «panzehir» bulamadıklarından, şimdiye kadar savaşçı bütün devletler bu gizli deniz silâhlarını kullanmaktan kaçınmışlardır. Şimdi Vietnamda kullanılan mayınların, ateşleme mekanizmalarının cinsi hakkında taibatıyla Amerikalılar hiç bir şey söylememekte ve büyük bir ihtimalle bunların tamamıyla akustik ve manyetik mayınlar olduğu sanılmaktadır. Amerikalılar ayrıca son zamanlarda mayın ateşleme mekanizmalarına çok ince ve hassas şekiller vermişlerdir. Patlayıcı madde kaplarındaki elektronik tertibat küçük gemilerin çıkardığı seslerle (Ateşleme) büyük gemilerin çıkardığı sesleri (Ateşle) birbirinden çok iyi ayırt edebilmektedir, hattâ mayınları aldatmak için kullanılan ses şamandıralarının çıkardığı bile fark etmekte ve böyle bir durumda ateşleme mekanizmasını derhal bloke etmektedir.

Manyetik ateşleme mekanizmalarını da aldatmak, İkinci Dünya Savaşının başlangıcında olduğu gibi, pek kolay olma-

maktadır. Mayın tarama gemilerinin odundan ve Almanların yeni denizaltılarının da manyetik olmayan malzemeden yapılmalarının sebebi de budur.

Denizlerin dibinde oynanan bu esrarlı oyundan daha başka bir değişiklikte mayınlara konulan saatli ateşleme mekanizmasıdır. Mayın atılmadan önce içindeki saat belirli bir zamana göre ayarlanabilir. Bununla ne gibi imkânların ortaya çıktığı, yarı resmi tebliğlerden pek güzel anlaşılmaktadır: Vietnam mayınları Başkan Nixon'un Moskova gezisi sırasında kendi kendilerini kilitlemişlerdir. Bununla beraber Vietnam savaşında bir sonuç alabilmek için bu mayın tarlaları da artık geç kalmıştır, mayınlar uzun vadeli silâhlardır: Daha geçen yıl Alman Deniz Kuvvetleri Dünya savaşında atılan mayınların kalıntılarını temizlemek için bütün mayın arama gemilerini seferber etmişti, savaşın son bulmasından 25 yıl sonra sonunda bulunan bu müzeliğe parçalar büyük bir dikkatle ele alınacak şeylerdi.

25 Yıl Sonra Çıkan Duman:

Bu gibi kalıntıların ortadan kaldırılması sırasında meydana gelen olaylardan bir deniz önyüzbaşısı şöyle söz etmiştir: «Eider ve Elbe» adlarındaki özel vinç tertibatlı gemiler sayesinde bir denizaltının ön kısmı, torpido yeri denizden çıkarıldı. Bir gün sonra bu enkaz kıyıya ve böylece kurumağa bırakıldı. Torpido mahallinde bir kaç torpido vardı, bunlardan biri iki saat sonra tamamıyla kurumuştü ve elle dokunulduğu zaman ısınmış olduğu hissediliyordu. Saç zarfın üzerindeki çatlaktan bir duman çıkıyordu; bunun üzerine derhal güvenlik tedbirleri alındı. Duman gittikçe fazlalaştı ve iki saat sonra torpido mahallinden zevler çıkmağa başladı; üç saat kadar sonra da ateş söndü. Yapılan incelemelerde gemi enkazında açık ateş almadığı ve oksijen kaynak şalimosu ile de çalışılmadığı tespit edildi.»

Uzun zaman deniz altında kaldıktan sonra çıkarılan denizaltı silâhlarının sonradan ateş alması, uzmanları bile çözülmeyen muammalar karşısında bırakmıştır. Deniz önyüzbaşısı sözlerini şöyle bitirmiştir: «Kiel ve Neustädter körfezlerinde denizaltında ağır patlamalar meydana gelmiş ve bunlar büyük mal kayıplarına sebep olmuşlardır. Denizaltındaki bu patlamaların nedenleri ise bir türlü açığa çıkarılamamıştır.»

HOBBY'den